

Archiwum Akt Nowych, zespół: Konsulat RP w Olsztynie, jedn. Raporty prasowe konsulatu z prasy niemieckiej z roku 1929. Sytuacja wewnętrzna w Prusach. Stosunki Niemiec z zagranicą. Sprawy polskie, sygn. 481/1, k. 210 - 211.

INSTYTUT PÓŁNOCNY

im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE
W OLSZTYNIE

do obudzenia ducha litewskiego w Kłajpedzie, która przez 500 lat pozostawała w niewoli niemieckiej, może być tylko skutkiem szerego celowych zarządzeń od wewnątrz.

IV. Sprawy wewnętrzne Niemiec i Prus Wschodnich.

9-11/XI.

Cala press omawia rocznice listopadowe. Tylko gdy jedne pisma wypodają, że to temat przegranej 1918 r. - inne wspominają boje pod Longenmarch. Alleanst. Ztg. omawia proces Rittlera w Bawarii. Press oostrowe poświęca artykuł pamięci Erzbergera, brosiąc go przed zarzutami słabości i zdrady a podnosząc jego zasługi dla sprawy w ciężkich dniach listopadowych przed 12 laty.

Rech. hake-
tystyczny.

Stuttgart. "Generalanzeiger" /Nr. 231 z 3/XI/ donosi o zwołeniu na d. 16/XI/ do Ruidzyne posiedzenia grupy niemieckiej Niemieckiego Związku Wschodniego /Der Deutsche Ostbund/. Związek popierał się niemieckim zagranicem. /Ver- ein für das Deutsche in Auslande/ zwolaje na d. 16/XI/ do Ruidzyne zebrać w sprawie funduszu na szkolnictwo niemieckie na Pomorze.

Mosk. "Nycker Ztg." /Nr. 233 z 14/XI/ w artykule "Der V.A.D. in Gefahr" omawia stosunek pruskiego ministerstwa oświaty do tej organizacji i krytykuje ostro okoliczności ministerstwa do osuszycielstwa, stwierdzając, iż prace V.A.D. jest sprawa przystępna. Cały szereg naukowców, którzy dotychczas traktowali to jako pracę urzędową, obecnie wycofali się z roboty. Pismo domaga się od min. Dr. Grinca "pośpiesznego wyjedźnienia okoliczności", oczywiście w duchu nakłonienia naukowców do dalszej pracy w zbiorze funduszu na szkolnictwo niemieckie zagranicem.

Mosk. "Alleanst. Ztg." /Nr. 233 z 3/XI/ donosi o audycji "Heimstreuer Ost- und Westpreussen" i przywódco niemieckich w Kłajpedzie a min. Cartiana, od którego nadano "pośpieszenie" kroków w celu zainicjowania niemieckiego pol-
kolej.

Mosk. "Heidenbg. Ztg." /Nr. 233 z 14/XI/ donosi, iż związek urzędników państwowych Prus Wschodnich zaprzecza pracę 6% obniżenia płac i uchwalili wniosek w sprawie szybkiej rewizji planu Younga.

Wielka o ko-
rytarz.

Jak donosi mosk. "Alleanst. Ztg." /Nr. 231 z 6/XI/ sekretarz Heimstreueru w Głównym Dr. Zimmer objeżdża obecnie kraj z odczytami przeciwpolskimi. W Korynborze wygłosił przemówienie na temat "Wielka o korytarz". Niektórzy niemieccy politycy wymagają zbyt pośpieszenia ze Śląska i Wielkopolski, a ograniczają badanie rewizjo-
nistyczne do Pomorza i Wielkopolski. Korytarz - to zgodzenie

polityczne nie komunikacye. Pomarze było zawsze w więk-
szości etnograficznie niemieckie. Ludność jego i dziś nie
wierzy w utrzymanie obecnego stanu rzeczy. Pruskie roz-
porządzenie o szkolnictwie mniejszościowym wydane z myślą
o ludności korcytarze. Był to błąd. Much kaszabski coraz
bardziej wyodrębnił się od polskości. Polska jest krajem
kontynentalnym. Niemcy muszą wywołać sobie pomocników pod
brzochem Bałtyku. Korcytarz nie jest dla Polski koniecznością
życiową.

Kryzys
gospodarczy

Nacj. "Unteroder Ztg." /Nr. 265 z 11/XI/ w artykule Dr.
H.G. Quastz, s. p.t. "Weltkrise und deutsche Krise" zawiera
pogląd jakoby przesilenie gospodarcze w Niemczech było spo-
wodowane przez kryzys światowy. Wszystkie winy s. od-
szkodowania i wogóle traktaty pokojowe. Niemcy są krajem
wzrostu, więc cały świat cierpi. Pruskie odbudowanie zniszczo-
ne tereny, zmniejszenie two podatków o 3 1/2 miljarda fr.,
opłaciła 15 miljard. fra. długów - wszystko za niemieckie
pieniądze i z niemieckiej urody !. Majątek narodowy Anglii
również wzrósł. To samo tyczy się Stanów Zjednoczonych.
A tymczasem Niemcy straciły terytorję, płaci odszkodowania,
a nawet zrzekły się należnych od Polaków ponad 3 miljard.
mk. / wkład likwidacyjny/. Państwo, pobierające odszkodo-
wania - to najbogatsze państwo świata. Lud który je płaci
jest jednym z najbiedniejszych.

Polskie
postępy.

Nacj. "Allenst. Ztg." /Nr. 261 z 6/XI/ w korespondencji
ze Śląska p.t. "Der polnische Vormarsch" donosi, iż Polska
postępowała przejęła z pozycji obronnej na Śląsku Górnym
do naczepnej na Śląsku Opolskim. Nie to potwierdza poufny
memorjał podb. stojących blisko niej. Zaleskiego, który nie-
dawno wpadł w ręce niemieckie i ooi datę 24 września. Pol-
ska rusza wielkie sany na propagandę na Śląsku. W całym
powiecie Wielkie Strzelce zamierzają zorganizować 47 szkół.
Centralę propagandy przeniesiono ostatecznie - po przeniesie-
niu Konsulatu R.P. z Bytomia do Opola - do Berlina, Schlö-
terstr. 57. Artykuł powołuje się na list tej centrali do
oddziału na Śląsku, który również "wpadł w ręce niemieckie."

Polskie po-
kutowanie.

W całym szeregu pism ogólna Heimatdienst artykuł pt.
"Quittung auf die preussische Polenpolitik", omawiają-
co wyborczą i przeciwniecką w Polsce, atakuje pru-
skie rozporządzenie w sprawie szkolnictwa "Dopiero teraz,
gdy nieznacznie już się utężyło, pojęto się również tam
/ w rządzie pruskim/, że nowe rozporządzenie o szkolnictwie
jest potestem godnym błędem".